

Izhajajo vsako jutro.
Veljajo do konca leta 1918 20 K.
Za četrt leta K 10.—
Mesečno K 3.50.
Posamezna številka 20 v.
Oglasi po dogovoru.

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.
Telefona št. 180.
Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 32.

V Ljubljani, četrtek dne 8. avgusta 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno po- ročilo.

Manjši boji v Italiji in Albaniji.

Dunaj, 7. avgusta. (K. u.) Uradno.

V Italiji topniški boj in spopadi patrulj.

V Albaniji so bili odbiti italijanski sunki zahodno Berata. V zgornji dolini Devolija smo dosegli nadaljnja napredovanja.

Šef gen. štaba.

Italijansko uradno poročilo.

6. avgusta.

Na asijski visoki planoti in ob Grappi ka-
kor tudi ob spodnji Piavi je bilo delovanje so-
vražnje artiljerije nekoliko živahnije. Naše bate-
rije so odgovarjale sovražnim baterijam točno
in učinkovito. Zadele so važna sovražna središča
in so raztreščile neko municijsko zalogo ob spo-
dnji Piavi. Angleški in naši oddelki so vznemirjali
na poizvedovanjih sovražne črte na asijski visoki
planoti. Z obojkov na Piavi so pripeljale izvidne
patrulje nekaj ujetnikov. Vremenske razmere so
pospeševale zračne operacije. Šest sovražnih apa-
ratov in priveznih zrakoplovov so sestrelili naši
in zavezniški letalci.

Nemško vojno poročilo.

Sovražnikovi napadi se radi nemških protisunkov ne morejo razviti.

Berolin, 6. avgusta. (K. u.) Uradno.

Večerno poročilo.

Nič novega.

Berolin, 7. avgusta. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta.

Število ujetnikov iz včerajšnjih bojev severno
Somme se je zvišalo na 220. Angleški protina-
pad južno ceste Bray—Corbie se je zrušil pred
našimi novimi črtami. Poizvedovanje je bilo na
obeh straneh Lyse in ob Avri posebno živahno.
Severozahodno Montdidierja se sovražni delni
napad v našem ognju ni mogel razviti.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

V jutranjih urah delni napadi ob Vesli.
Vzhodno Fismesa smo pri sunku čez Veslo zajeli
ujetnikov. Zvečer silovit ognjeni boj, ki so mu
na obeh straneh Braisne in Bazochesa sledili
močni sovražni napadi. Bili so zavrnjeni deloma
v ognju, na nekaterih mestih v protisunku.

v. Ludendorff.

Krajevni podatki.

Mesto Braisne leži ob Vesli in ob železnici
Soissons—Fismes—Reims, nekako sredi črte Sois-
sons—Fismes; vas Bazoches istotako. Ob Vesli
in isti železnici, 8 km jugovzhodno Braisne ali
4 km zahodno Fismes. Pri Bazochesu se združi
z imenovano železnico proga Paris—Reims, ki
pride od Pariza čez La Ferté Milon, ozir. čez
Chatea—Thierry in čez La Fere en Tardenois.

Uradno poročilo nemške mornarice.

Napad nem. zrakoplovov na angleško vzhodno
obal.

Berolin, 7. avgusta. (K. u.) Uradno.

V noči od 6. na 7. avgust je uspešni vodi-
telj naših zračnih napadov, fregatni kapitan Stras-
ser, z eno naših letalskih skupin ponovno zelo
poškodoval vzhodno obal srednje Anglije z dobro
učinkujočimi bombnimi napadi na Boston, Nor-
wich in utrdbi ob izlivu reke Gumber. Najbrž je
pri tem našel s hrabro posadko svojega vodilnega
zrakoplova junaško smrt. Vse druge zračne ladje,
ki so se udeležile napada, so se vrstile kljub moč-
nemu protinapadu brez izgub in poškodb. Poleg
njihovega skušenega padlega voditelja so deležni
uspeha posebno poveljnik zrakoplovov, korvetni
kapitan v rez. Proelle, kapitanjski poročniki Zae-
schmer, Walther von Freudenreich in Dose s
svojimi hrabrimi posadkami.

Šef adm. štaba mornarice.

Obstreljevanje Pariza.

Bern, 7. avgusta. Zaradi ponovnega obstre-
ljevanja Pariza, pravi francosko časopisje, da se-
daj pač Nemci ne morejo trditi, da obstreljujejo
mesto iz vojaških ozirov. To delajo sedaj le, da
na pariško prebivalstvo vplivajo moralno.

Odstop admirala Holtzendorffa.

Berolin, 7. avgusta. „Deutsche Tageszeitung“
se obširneje bavi z odstopom admirala Holtzen-
dorffa. Njegovo imenovanje je povzročil Bethman-
Hollweg kot protiutež proti Tirpitzu. Poznejša
zgodovina bo ugotovila, da Holtzendorff ni znal
pridobiti tiste veljave, ki ji gre. Mornarica pozdrav-
lja njegov odhod in gleda z zaupanjem na no-
vega šefa.

Naprej po poti moči.

Berolin, 6. avgusta. „Saale Zeitung“ je do-
bila od sedaj imenovanega šefa admiralnega štaba

admirala Scheera sledečo brzojavko: Korakajmo
dalje po potu moči, potem bo naša bodočnost
varna pred britansko lakomnostjo in maščeval-
nostjo. Nemec je predober, da bi postal angleški
hlapčec. Admiral Scheer.

Foch — francoski maršal.

Pariz, 7. avgusta. Vojni svet je imenoval
Focha francoskim maršalom.

Izgube Avstralcev.

Berolin, 7. avgusta. „Berl. Tgbt.“ javlja iz
Haaga, da je vrhovni poveljnik avstralskih čet
rekel, da je več avstralskih bataljonov prenehalo
eksistirati. Več bataljonov čaka ista usoda. Osem
odstotkov avstralskega prebivalstva je pod orožjem,
med temi je 49.000 mrtvih in 133.000 ranjenih.

Za mir.

Bern, 7. avgusta. Marcel Cochin piše v
„Humanite“, da je sedaj pač že prišel čas, da
bi se dalo napraviti mir. Vedno jasneje se kaže,
da se vojska ne da odločiti z orožjem. Nemci
so dosegli v marcu velike vojaške uspehe; a fran-
coska ofenziva od 15. julija jim je pokazala, da
se sile vedno izenačujejo in spravljajo v ravo-
težje. Zadnje vojaške antantne uspehe bi bilo
treba izkoristiti.

Stokholm, 7. avgusta. V nedeljo se je vršilo
v Stokholmu in v mnogih mestih Švedske polno
shodov, ki so demonstrirali za mir.

Kaj morajo povrniti Nemci?

London, 6. avgusta. Na neko vprašanje je
izjavil lord Robert Cecil, da sicer ne ve natančno,
koliko davka so Nemci naložili Belgijcem, ve pa,
da so „odrli“ Belgijce najmanj za 93 milj. funtov šter-
lingov. Ta vsota se bo pri določitvi odškodnine
upoštevala.

Zapreke do miru v angleški luči.

Bern, 6. avgusta. (K. u.) „Daily News“ pri-
pomnijo k pismu Lansdownea: Njegov povda-
rek za izvidom možnosti miru se vedno bolj odo-
brava. Smuts kakor tudi Kühnmann sta enako od-
klonila možnost odločitve le z orožjem. Enkrat se
morajo začeti pogajanja. Temelj pogojev antante
pa mora biti jasna ponudba gospodarskega miru,
v slučaju da Nemčija sprejme pravične zahteve:
izročitev Alzacije-Lorene ter vzpostavitev Belgije.

Nasprotno pa piše „Daily Mail“: Novo pismo
Lansdownejevo more povzročiti le zmedo. Edini
predpogoji miru so — kakor smo že večkrat po-
vedali — da se umaknejo Nemci na svojo zemljo
in povrnejo povzročeno škodo. Bržko bo Lans-
downe o tem prepričan: Viljema II. in Hindenburga,
lahko govorimo o miru.

Angleški delavski minister za zvezo narodov
in revizijo mirovnih ciljev.

London, 6. avgusta. Reuter poroča: Zastop-
nik delavcev v vojnem kabinetu Barnes, je izva-
jal v nekem govoru v Cambrioge, da je za spre-
jem Nemčije v zvezo narodov, ker bi izključitev
te države pomenjala le nove nevarnosti in bi
ogrožale bodoči mir. Barnes je predlagal, naj se
vrši v Haagu medzavezniška konferenca, ki naj
se je poleg zastopnikov vlad, udeležijo tudi zastop-
niki narodov. Udeležijo naj se je zastopniki orga-
niziranega delavstva, cerkve in trgovine iz Ame-
rike, Francije, Italije in drugih zavezniških držav.
Na tej konferenci bi mogle revidirati vlade svoje
mirovne cilje. Jaz sem siguren, je rekel Barnes,
da taka konferenca ne bo izključila nobene de-
žele, ako ni v vojni z alijanci. Za ureditev spor-
nih vprašanj, ki se morajo rešiti le sodnijskim
potom, naj bi se ustanovil sodni dvor, za prou-
čevanje ljudskega blagostanja in za uvedbo delne
razorožitve pa preiskovalna komisija. Slednjič bi
utegnili sestaviti še medzavezniško komisijo, da
preišče in prouči na podlagi narodne enotnosti
narodne teritorialne razmere v svrhu ureditve na-
rodnih mej.

Italijani zaupajo v svojo „pravično stvar.“

Lugano, Glasom Italijanskih listov je naslo-
vil angleški kralj Italijanskemu povodom
4. obletnice vstopa Anglije v vojno telegram, v
katerem se enkrat potrjuje neizpremenljivo na-
kano britanske države, posvetiti vse svoje ener-
gije zmagovitemu končanju vojne. Kralj izraža
zaupanje, da zora zmagovitega mira ni več daleč.
V svojem odgovoru izraža italijanski kralj
neomajno zaupanje v zmago zaveznikov, ki ga
je angleški kralj iznova pokazal in ki ga deli z
njim on, italijanska armada in mornarica ves
italijanski narod.

Mi zaupamo v zmago, končuje kralj, ker
imamo zaupanje v pravičnost svoje stvari in spo-
sobnost in lojalno edinost zaveznikov.

Italijani ne vedo ničesar o mirovnih željah.

Lugano, 7. avgusta. „Idea Nazionale“ iz-
javlja: Ne moremo razumeti, kaj je mislil Lloyd
George v svoji z besedo, da je Nemčija pred šest
meseči predlagala antanti mir, ki ga antanta od-
klonila. Pred šest mesecev je Wilson v svoji po-
slanici kongresu postavil štiri točke, a tako splošno,
da se jih ne da smatrati kot poskus kakakega po-
gajanja. Drugače pa bi bili samo že poskusi fran-

coskega majorja Armanda in angleškega generala
Smutsa, ki pa so ne glede na druge znake le
delni poskusi, izvršeni brez sodelovanja italijanske
vlade.

Ameriška propaganda za vojno.

Načelnik ameriškega oficijelnega tiskovnega
urada George Creel je utemeljeval svoj kredit od
2 milijonov dolarjev v finančnem odseku: Potre-
bujemo pol milijona, da probujamo prebivalstvo.
V ta namen je razširil tiskovni urad nad 25 mi-
lijonov brošur v 7 jezikih in bo nadaljeval svoje
delo poslej v šol. 200 tisoč dolarjev je treba za
patriotično propagando med priseljenci. 200 tisoč
dolarjev veljajo vojni filmi. 250 tisoč dolarjev
velja izdaja vojnih poročil, katere razširjamo v
110 tisoč izvodih. 40 tisoč veljajo govorniki.
Tiskovni urad razpolaga s 4 tisoč možmi, ki go-
voro na 5200 krajih, povsod po 4 minute. Poleg
tega dela 9000 govornikov brezplačno za tiskovni
urad. 25 tisoč dolarjev velja pisava patriotičnih
člankov, katere piše 100 prvovrstnih pisateljev v
175 listov vsak dan na prvo stran.

Ženske se bojujejo.

Bern, 7. avgusta. Došle so vesti, da name-
ravajo nekatere antantne armade pozvati ženske
v večjem številu. Na Angleškem že deluje 300
letak, v Ameriki pa je armadnemu vodstvu na
razpolago že cel armadni zbor.

Rastoč nemir.

Bazel, 7. avgusta. „Morningpost“ javlja s
fronte na Francoskem: Se vedno konstatiramo
rastoč nemir na fronti. Ne vemo še, so-li to
ukrepi za izmeno čet ali pa priprave za novo
ofenzivo.

Turčijo hočejo pognati v revolucijo!

Bern, 6. avgusta. „Bund“ poroča: V svojem
zadnjem govoru o sovjetski republiki je Ljening
povdarjal, da je predpogoj za zmago ruske revo-
lucije, da se vzdigne delavstvo celega sveta. Ka-
kor se poroča iz Moskve, se je v četrtek vršila
v mohamedanskem komisariatu sovjetske vlade
konferenca turških socializmov. Smatra se, da je
smoter te konference organiziranje levo stoječih
socialističnih mohamedanskih čet in pritegnitev
turškega proletarijata k temu mednarodnem de-
lavskemu gibanju. Med turškim proletarijatom je
treba začeti energično agitacijo, da se vrže turško
buržoazijo in kapital. Glavno torišče naj bo v Mali
Aziji, Kavkazu, Turkestanu, Arabiji in Egiptu.
„Pravda“ upa, da se bo zbudil duh organizacije
v nižjih turških slojih.

Japonski nastop.

Začetkom petega vojnega leta je antanta
spravila na pozorišče svojo zadnjo rezervno, Ja-
ponce. Japonci so se dolgo obotavljali, da aktivno
posežejo v boj. Sprva so se zadovoljevali bolj z
lepimi dobički, katere jim je vrgla dobava muni-
cije in drugega vojnega materiala. Ko je pa po-
stal angleški, ameriški in domači velekapitalistični
pritisek le prevelik, se je japonska vlada vdala.
Prve japonske čete so došle že na rusko zemljo
v Vladivostok.

Japonci in Amerikanci nastopajo v Aziji so-
lidarno. Ta solidarnost naj pokaže svetu, da ni
med Japonsko in Ameriko nobenega nasprotja.
Mogoče je to za moment res, ampak za kako
dolgo? Bržkone samo za tako dolgo, dokler se
bo dal zadovoljiti ameriški in japonski kapitali-
zmu na tuje stroške, to je na stroške Rusije. —
Lepega dne bo pa prijatelj od danes rekel svo-
jemu tovarišu: Prijatelj, kar jemlješ ti, je za tebe
preveč, daj mi več! Prijatelj od danes bo postal
jutri sovražnik.

Japonci in Amerikanci so poslali slične iz-
jave na ruski narod, da mu nočejo škodovati, da
priznavajo nedotakljivost ruskega ozemlja in da
hočejo samo Čehoslovake ubraniti pred nasiljem
avstrijskih in nemških vojnih ujetnikov in pred
boljševiški četami. O nevarnosti, ki preti Čeho-
slavom od ujetnikov, doslej nismo slišali; kako
nevarna je pa Čehoslovakom boljševiška rdeča
garda, pa kažejo imena Samara, Jekaterinburg
in druga mesta, kjer so Čehoslovaki boljševike
pregnali in ne nasprotno! Obe izjavi, ameriška
in japonska, nam potrjujejo staro pravilo, da kdor
hoče vojsko, še nikdar ni prišel v zadrego zaradi
moralnega plašča, s katerim je svoje nasilje pred
svetom poskušal opravičevati. Tako so delali vsi
osvojevalci, ki so se v resnici opirali na moč in
voljo po gospodstvu, na zunaj pa na pravico.

Japonski nastop je posledica gospodarske
okrepitve Japoncev. Na Japonsko so se stekali
lepi ruski, francoski in angleški milijoni, ki leže
tam mrtvi. Kapital mora pa delati, mora krožiti,
mora nesti obresti, visoke obresti. Zato mu je pa
potrebno torišče, kjer lahko neomejeno gospo-
dari, da se izživi. Tako torišče si išče japonski
kapital v bogati Sibiriji in v še bogatejši Kini.
Dokler bo svet stal pod vladjo kapitala, bo vedno
ena kapitalistična skupina skušala izpodrinuti
drugo. Res, da bodo nastajali posledici, dokler

namreč eni skupini zadostuje njej odkazano okro-
žje; kakor hitro pa kapital dovolj naraste, da mu
je eno okrožje premajhno in delokrog preozek,
takrat začne siliti v drugo. Takrat začno časniki
zopet pisati o interesnih sferah, o mirnem proni-
canju, o kulturnem delu, ali pa o samodoloči
narodov in o boju za pravico in resnico. Tako
kakor sedaj.

Kapitalistična nasprotstva in konkurenca bo
vedno užugala nove boje in nove zaplete. V ka-
pitalističnem sestavu sedanjih alijiranih dežel leži
tudi kal bodočega razpada antante in početek
novih bojev. Samodoločba narodov na taki kapi-
talistični podlagi, kakor jo oznanjajo sedaj angle-
ški in ameriški državniki, ki ustvarjajo svoja ta-
rifna okrožja in tako polagajo temelje novim ve-
likim svetovnim zapletom, ne bo prinesla svetu
zaželjenega večnega miru in ne bo okrepila duha
miru in spravljivosti, pač pa bo človeške strasti,
katere poraja lov za denarjem, na novo podžgala.
Vzroki japonskega nastopa in najnovejše iz-
jave vodilnih mož antante nam kažejo, da se
staro pravilo, po katerem v politiki odločuje moč,
ne pa pravica, še vedno krepko drži na površju.
Mi govorimo vedno o pravici in želimo, da pride
čas, ko bo odločevala pravica, toda ta čas je še
daleč. Tudi zaključek prvega dela svetovne vojske
ne bo priboril pravici zmage; treba bo še na-
daljevanja, kakor vse kaže.

Zločin nad človeštvom.

„Echo de Bulgarie“ piše ob nastopu petega
vojnega leta: Antanta nas ne more niti poraziti
niti tudi samo ustaviti. Vse, kar zmore, je k več-
jemu, da podaljšuje vojne. Vojno podaljševati v
njeni sedanjí fazi, pa je zločin pred zgodovino
in narodi. Antanta mora biti zato kaznovana. Mi
in naši zavezniki bomo v vojni kakor doslej tudi
nadalje vršili svojo dolžnost do miru in se bomo
neomahljivo borili dalje kakor bomo tudi pri-
pravljene za mirovna pogajanja.

Miljukov in kadetie.

Kakor poročajo „Izvestija“, kroži po Moskvi
letak, kjer beremo Miljukovo izjavo o njegovi
politiki v Ukrajini, zaradi katere so Miljukovu
očitali izdajstvo. Miljukov je odgovoril:

„Za izdajstvo je potreben predmet, katerega
naj izdam. Predmet izdajstva bi bilo edino Rusija.
Rusije pa danes ni več. Govoriti bi se dalo o
izdajstvu, če bi še trajala vojna z Nemčijo; ta je
pa z brestovskim mirom končana. Juristično torej
ni ne objekta ne subjekta za izdajstvo. Res je,
da sem bil vedno anglofil; a še v večji meri
sem zastopal državno misel. Kdor je pa za dr-
žavo, more poznati danes samo eno dolžnost,
stvaritev velike, nedeljive Rusije kot velesile.“

Iz lastne moči si Rusija ne more pomoči.
Upanje na entento ni upravičeno. Politika prej-
šnjih zaveznikov proti sovjetski vladi je bila vedno
dvorezna: na eni strani je niso priznali, na drugi
so pa le vzdrževali zveze z njo.

Dvorenost se kaže zlasti v operacijah ob
murmanski obali. Ententa je jasno pokazala, da
zasleduje le egoistične cilje. Zasedi so murman-
sko železnico, ki je zgrajena s francoskim in an-
gleškim denarjem; za Rusijo jim ni veliko mar.
Tako je nastala situacija, v kateri lahko računamo
samo na pomoč Nemčije.“

Ne vemo, če je Miljukov res tako govoril.
Ta denar je kova znanega. Zanimiva je pa vse-
bina le.

Čehoslovaki zmagujejo.

Tuji živeli med Čehoslovaki.

Stockholm, 7. avgusta. Boji, ki so se vršili
severno od Nikolajevska Usurijskega, 80 kilome-
trov severozapadno od Vladivostoka, so trajali
48 ur. Boljševiki, katerim so se priključili rdeči
gardisti, kmetje in delavci, so se končno morali
umakniti premoči Čehoslovakov. Izgube so bile
na obeh straneh velike. Čehoslovake čete tvorijo
le mali del Čehoslovakov, drugi so vsi Francozi,
Angleži, Japonci in Kitajci. Za postojanke pri
Varvaropolu so se hudo borili, zmagali so pa le
Čehoslovaki.

Berolin, 7. avgusta. „Vossische Ztg.“ javlja,
da je knez Jusupov mlajši, ki je bil pobegnil po
umoru Razputina iz Rusije v Perzijo, kjer je slu-
žil z velikim knezom Pavlovičem v ruski armadi,
dospel v Ufo, da se ponudi Čehoslovakom.

Sovjetske čete počasi prodirajo. — Boljševiki
v nevarnosti. — Omsk politično središče Rusije.

Moskva, 6. avgusta. (K. u.) Neko poročilo
Trockega se glasi, da proti Čehoslovakom poslani
oddelki skrajno počasi prodirajo. Vsled nedelav-
nosti in odpornosti protirevolucionarnega dela
železničarjev in sabotažev preti sovjetom nevar-
nost. Komisar za časopisje je odredil, da se mora
v vseh mestih ustaviti meščansko časopisje. — V
Omsku se zbira odlični ruski strankarski vodi-
telji ter bo Omsk začasno politično središče za
vso Rusijo.

„Dómovina je v nevarnosti“.

Kodanj, 7. avgusta. V imenu vlade sovjetov
je izdal ljudski komisar Urenjev vsem sovjetom
proglas, da je radi napredovanja Čehoslovakov in

antantinih armad domovina v nevarnosti. Sovjeti naj torej takoj vse uredijo, da zberejo revolucionarne sile in jih pošljejo na novo fronto. Državi se zdi potrebno poudariti, da je grozi od strani reakcionarcev nevarnost. Sovjeti so pred svetom in zgodovino odgovorni, da vsak stori svojo dolžnost.

Arhangelski, 7. avgusta. Prošlo noč so zasedli boljševiki, ki jim je došla pomoč. Čakogoro pri Arhangelsku, a so bili poginani od bele garde. Zapadno in istočno Arhangelska je buknila v več okrajih revolucija proti boljševikom.

Bern, 7. avgusta. Češki socialistični časopis „Pondělý“ zasnava, da se bori proti Čehoslovakom, boljševikom na čelu, bivši avstrijski narednik. V miru je bil med voditelji čeških socialnih demokratov, a v Rusiji se je pridružil boljševikom kot prepričan pristaša. Njegovo četo tvorijo 3000 nemških in avstro-ogrskih vojni ujetnikov.

Aretacije odličnih antantarjev v Moskvi.

Moskva, 6. avgusta. (K. u.) Po poročilu „Izvestija“ je bilo včeraj v Moskvi aretiranih nekaj odličnih zastopnikov angleške in francoske buržoazije. V zvezi s prodiranjem Angležev in Francozov v murmanskem ozemlju so bili včeraj aretirani tudi nekateri francoski in srbski oficirji, katerih delovanje se je zdelo sovjetski vladi sumljivo.

Nižij Novgorod, 5. avgusta. Agentura javlja, da so zaprli 400 gardistov in 400 drugih ljudi, ki so se javili pri francoski misiji za odhod v Francijo, ker so sumili, da hočejo podpreti protirevolucionarno gibanje.

Telesna straža za Lenina in Trockega.

Dunaj, 6. avgusta. Ko je Ljening obiskal novega nemškega poslanika, so bile vse ulice, koder se je vozil, zastražene z vojaštvom, ki ni pustilo nikogar v bližino. Bil je prizor iz nekdanjih carskih časov. Lenin in Trocki sta se iz strahu pred zarotniki obdala z močno vojaško stražo, ki ju spremlja na vseh potih in straži noč in dan njuna stanovanja.

Masaryk potuje v Rusijo.

Moskva, 6. avgusta. „Izvestija“ javljajo, da je Masaryk dospel na svojem potovanju v Samaro v Vladivostok.

Ruski cesarjevič — umorjen?

Ženeva, 7. avgusta. Rdeči gardisti, ki so čuvali cesarjeviča, so istega ustrelili, ker se ni dal potolažiti nad smrtjo svojega očeta. Sovjetska vlada je pa sklenila razglasiti, da je umrl naravne smrti vsled bolezni, ker niso mogli dobiti zanj pripravljenih zdravil.

Nikolaj Nikolajevič postane car? Za boljševiki pride monarhija?

Kopenhagen, 6. avgusta. Dómeva se, da bo boljševikom, kojih polom je neizogiben, sledila monarhistična vlada z Nikolajem Nikolajevičem na čelu. To bi bila najhujša reakcija in bi vsaj za sedaj napravila konec ruskemu gibanju za svobodo. Kakor poroča „Pravda“ so odkrili nevarno in razširjeno caristično zaroto ktero vodi v Jaroslavu in Astrahanu dva generala. Revolucionarni odbor je permanenten. Pripravljajo se izvanredni dogodki.

Stockholm, 6. avgusta. Tiskovni urad ljudskih komisarjev poroča, da je veliki knez Mihael Romanov v nekem manifestu izjavil, da hoče v Sibiriji napraviti red. Obdaja ga skupina monarhistov. Ljudstvo mu je sovražno.

Angleži v Vladivostoku.

Vladivostok, 7. avgusta. Angleške čete so se tu izkrcale.

*

Helfferrich pozvan v Berlin.

Berlin, 6. avgusta. Helfferrich je pozvan v Berlin, da ustmeno poroča nemški vladi o položaju v Rusiji.

Politika Nemcev po umorih v Moskvi in Kijevu.

Antanta je upala, da bo prišlo po umorih v Moskvi in Kijevu do pretrganja odnošajev med Nemčijo in Rusijo ter Ukrajino. Ta pričakovanja pa niso uspela. „N. Fr. Presse“ sledeče precizira s pristojnega nemškega mesta stališče, ki ga zavzema nemška država napram ruskim dogodkom: Nemčija ne misli vsiliti ruskemu narodu kakršnokoli vlado ali vladno obliko. O teh vprašanjih naj Rusija sama odloča. Dočim si prizadeva antanta netiti v Rusiji nezadovoljnost vseh proti vsem, ima Nemčija velik interes in vročo željo, da se Rusija umiri; ker to bi pospeševalo blagostanje Rusije, kar koristi tudi Nemčiji. Nemčija upa, da bo Rusija vedno bolj in bolj spoznavala pomen materialnih in idealnih skupnih koristi.

Koncesija Poljakom.

Iz Varšave brzojavljajo, da je princ Janusz Radziwill v zadnji seji poljskega mestnega sveta povedal, da je bila poljska vlada oficijalno obveščena, da je sedaj tudi gospodarska in osrednja oskrba južnih krajev kongresne Poljske poverjena generalni vladi v Lublinu. To poročilo pisma Radziwilla je mestni svet sprejel s hrupnim odobravanjem. Zdi se, da se je zadeva glede holmskega vprašanja v toliko izpremenila, da južni rob sedaj upravlja lublinska vojaška vlada. — Seveda bo pa raditega pri Rusinih zopet ogenj v strehi.

Skrb za invalide kmečk-kega stanu.

V sedanjih časih je pomanjkanje poljedelcev-delavcev zelo občutno. Skrbeti in delati je treba z vsemi, da pridobimo našemu ratarju kolikor mogoče veliko delavnih močij, oziroma da mu ohranimo vsaj predvojne delavce. Kakega pomena je kmetijstvo za nas, ni treba še opisati; saj vsak sam vidi in občuti na lastni koži. Malomarnost bi bila, ako bi zanemarjali to vprašanje.

Vsak posestnik kmetovalec mora dandanes skušati več in boljše blago pridelati; to doseže z razumnim in intenzivnim obdelovanjem svoje kmetije, za kar pa rabi delavcev. Na tisoče naših kmečkih fantov je na bojnem polju, na stotine jih pride nazaj kot invalidi. Le te je pridržati in vzgojiti za kmečki stan; tem je treba vcepiti zopet ljubezen do rodne grude, do kmečkega stanu in dela. V vseh sosednjih kronovinah se trudijo doseči ta namen. Vojaštvo in vlada podpira z denarjem in prehrano kmetijske invalide šole in tečaje, uvidevajoč važnost kmetijskega vprašanja. Kako je pa pri nas na Kranjskem v tem oziru?

Imamo invalidno šolo, a le za obrtnike; za kmečke sinove pa ni preskrbljeno. Deželni odbor je dal na razpolago svojo kmetijsko šolo, učna sredstva in pripomočke, kakor tudi učne moči; vse je že pripravljeno za prirejanje kmetijskih invalidnih tečajev, a stvar se je ustavila pred vprašanjem prehrane. Izključeno je, da bi zavod sam zamogel prehraniti invalide tečajnike. Tudi vojaški erar nima, kakor je menda že sporočil deželni komisiji za invalide, za približno 20 do 30 invalidov na Kranjskem, ki bi kot vojaški obiskovalci tečaje, potrebne hrane. Sedaj je še od naše vlade odvisno, jeli bode našla potrebno hrano za invalide-vojake, ki so se žrtvovali za domovino. Ako ne bode, potem se tečaji ne morejo vršiti, in invalidi ostanejo naprej v bolnicah seveda pri vojaški hrani, kjer trajo čas in izgubljajo ljubezen do dela, do kmečkega stanu. Saj vendar ne bode treba drezanja tudi v tej stvari od strani naših poslancev, da se preskrbi kmete-invalidi pri nas na isti način s potrebnim podukom in potrebno hrano, kakor je to po sosednjih kronovinah. Z zanimanjem bomo nadaljni potek tega za nas tako važnega vprašanja zasledovali. Kot kronisti in opazovalci beležimo za danes še sledeče: Po drugih kronovinah dobivajo vodstva invalidnih kmetijskih tečajev ona živila, katerih ne morejo sama preskrbeti, iz vojaških skladišč, oziroma so invalidi v bolnicah na hrani. V ljubljanski obrtni invalidni šoli so invalidi na hrani in na stanovanju v vojaški bolnici. Lansko leto se je vršil invalidni tečaj z nemškimi učnim jezikom v Kočevju, a hrano je dalo vojaštvo. To so gola fakta. V.

Hrvatje in Ogrska.

Boj za hrvatske pravice.

Budimpešta, 7. avgusta. V današnji seji ogrske poslanske zbornice je govoril poslanec baron Rajačić o stari osebni zadevi. On je vzpomnil, da je bil še za časa min. predsednika grofa Tisze izgovorjen proti hrvatskim poslancem sum, da so se oni udeleževali veleizdajske gonje. Tozadevno je bil imenovan neki Pašićev spis, na katerem so baje Hrvatje podpisani.

Hrvatski ban je v saboru poudaril, da je spis ponarejen. Hrvati so zvest živeli in se ne udeležujejo veleizdajskih dejanj. Kar pa se tiče opazk min. predsed. Weckerla v poslanski zbornici o državnih razmerah Ogrske in Hrvatske, je pač njegova izjava v nasprotju s hrvatskimi pravicami.

Govornik protestira tudi proti izvajanjem posl. Barte in pravi, da se bodo Hrvati vedno borili za svoje stare pravice in da se bodo trudili še za nove.

Min. predsednik Weckerle izjavlja, da je osebna zadeva posl. barona Rajačića končana, ker mu temeljita preiskava ni mogla ničesar obtežilnega dokazati. Kar se pa tiče drugih izjav Rajačićevih glede ogrsko-hrvatskega razmerja, pač one niso sposobne, da bi one utrdile sporazum in zgodovinske zveze med Ogrsko in Hrvatsko.

Poročevalec Barta izjavlja, da ne more biti hrvatskega domobranstva (honveda), ampak samo „kr. ogrski homved“. Opombe Rajačićeve morejo razmerje med Ogrsko in Hrvatsko samo motiti, kakor tudi stremljenje raznih hrvatskih poslancev, ki se trudijo sejati nesporazum.

Posl. Huszar pravi, da je svoje dni umor v Sarajevu dokazal, da Narodna odbrana v Belemgradu ni čisto nedolžna. O tem d. uštvu pa so Hrvati izjavljali, da je čisto neškodljivo mladinsko in športno društvo, dočim so dejstva pokazala, da je zelo nevarno. Mnogo Hrvatov je bilo pri njem udeleženi. Nasprotnih dokazov hrvatski poslanci niso nikoli doprinesli.

Kruh se podraži.

Dunaj, 7. avgusta. Počenši z 12. avgustom bo dobivala zopet cela Avstrija staro količino kruha. 1260 gramov težek hlebec bo stal 1 K 56 v. Žal, da ni mogoče istočasno s količino kruha zvišati tudi količino moke. Z 1/3 kg na teden za osebo se bomo morali zadovoljevati, dokler ni dognan uspeh mlave in množina dovoza iz inozemstva. Zvišanje cene za moko v podrobnih razprodaji še ni znano, bo pa menda stal kg moke 1 K 68 do 1 K 72 v.

Novi skupni finančni minister.

Dunaj, 7. avgusta. Skupni finančni minister postane ali dr. Körber ali pa general Landwehr.

Načrt za ustavno reformo?

Dunaj, 6. avgusta. V parlamentarnih krogih kroži vest, da je ministrski predsednik Hussarek povedal češkim strankam o načrtu za ustavno reformo, katerega sta izdelala član gosposke zbornice prof. Lamasch in poslanec dr. Redlich.

Po domovini.

Ustavimo „Novice“ z jutrišnjo številko vsem onim, ki se na naš opetovani poziv niso odzvali, da žele „Novice“ dalje prejemati. Kdor torej še ni plačal naročnine, naj to takoj stori, ker pa poštna hranilnica sedaj jako pozno dostavlja, naj vsak, ki odpošlje naročnino, tudi na dopisnici javi, da naročnino poravnava in da naj se mu zato „Novice“ takoj dalje pošiljajo. Le tako bo mogoče, da „Novice“ tudi dalje redno dobi. Naši dosežani naročniki naj pa pridobe „Novicam“ novih naročnikov in naj nam pridno dopisujejo!

Neprevidni ljudje. V nekem listu čitamo: Mi vedno smo in ostanemo prepričani, da za nas ne obstoji vprašanje hrvatskoogrskih odnosov. Mi verujemo, da se v doglednem času, zajedno s koncem vojne, uresniči naša država vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov i. t. d. — Mi vemo in razumemo, da je pisec teh vrstic hotel izraziti le, kar pravi majniška deklaracija. Izrazil se je pa zelo nespretno. Take stvari bere seveda tudi policijska, vojaška in državnopravniška cenzura. Ali bo tudi ta hotela razumeti te besede tako kakor mi? Seveda. Če se bo policija oglasila, bo pa zopet vpitje: Šusteršič je kriv! Ali pa Lampe — eden mora biti! Samo sebe nihče ne vidi!

Deželni predsednik na Gorenjskem. Iz Kranjske Gore nam pišejo: Ekselencija gospod deželni predsednik je počastil danes v spremstvu gosp. c. kr. okr. glavarja dr. Mathiasa našo občino. Na kolodvoru so ga pozdravili zastopniki cerkvene in politične srenje, c. kr. sodišča, zdravstvenega zastopa in šolska mladina. Ogledal si je tukajšnje mesto barak, električno centralo itd. Kranjska Gora je bila v zastavah.

Vprašanje okrožnega zdravnika v Metliki. Raznesla se je vest, da je okrožni zdravnik v Metliki imenovan dr. Kučera odpovedal službo. Kakor se nam sporoča, ta vest ne odgovarja resnici, marveč so se storili vsi potrebni koraki, da zavzame dr. Kučera kolikor mogoče hitro svoje novo mesto. Nastalo je tudi radi tega vprašanja neko razburjenje, ker ni bil predlagan od zdravstvenega sveta in imenovan od deželnega odbora dr. Černič. Vzrok se lahko pove, ako bo pa to vsem prav, je drugo vprašanje.

Visoko nemško odlikovanje. Red rudečega orla I. razreda z meči je dobil general pehote Czicerics pl. Baczany, ki je bil avstrijski vojaški zastopnik pri sklepanju miru v Brestu Litovskem.

Nemško vojno odlikovanje. Cesar je dovolil stotniku 17. pp. Slavomiru Verhuncu, da sme sprejeti in nositi kr. prusko kolajno 3. razr. Rdečega križa, ki mu jo je podelil nemški cesar.

Iz trgovske in obrtne zbornice. Trgovinski minister je potrdil zopetno izvolitev veletrgovca Ivana Kneza predsednikom in zidarskega mojstra Ivana Ogrina podpredsednikom trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani za leto 1918.

Zvišanje poštnih pristojbin. Včeraj je vlada objavila naredbo, o zvišanju poštnih, brzojavnih in telefonskih pristojbin.

Gospodarska informacijska služba v inozemstvu. Primerno gospodarskemu razvoju industrije in trgovine je vlada sklenila urediti gospodarsko informacijsko službo v inozemstvu. Ta naj daje v večji meri vladi in zasebnim interesentom poročila, ki trgovskim močem olajšajo in zagotovijo pregled čez izvoz in uvoz, tržišča, ter omogočujejo zapričeti nove zasebne trgovske zveze. Informacijski urad naj bi se priklonil zunanjim diplomatskim zastopstvom. Istotako se nameravajo imenovati posebni tehnični atašaji.

Cesarjev rojstni dan. Na rojstni dan Njegovega Velikanstva cesarja Karla v soboto 17. t. m. bo v stolnici ob 10. dopoldne slovesna služba božja.

Ustanova za slepe žene in dekleta. Deželna vlada v Ljubljani razpisuje Elizabete Supantschitsch-Lugsteinovo ustanovo za slepe žene in dekleta letnih 346 K 70 v. Prošnji je priložiti rojstni list, ubožno spričevalo in spričevalo o slepoti, potrjeno od uradnega zdravnika.

Spored koncerta. ki ga bodeta izvajala danes 8. avgusta večer točno ob poldeveti uri v veliki dvorani hotela „Union“ znana umetnik: g. Julij Betetto, c. kr. dvorni operni pevec z Dunaja in g. Josip Procházka, skladatelj, klav. virtuos in profesor konservatorija iz Prage, je sledeči: 1. a) R. Strauss: Jutri. b) Brandt Buys: Arijia iz opere „Krojač iz Siške“. (Der Schneider von Schönnau.) Poje g. Julij Betetto. 2. a) B. Smetana: Polka v A-molu iz „Čeških plesov“. b) Dr. A. Dvorak: „Nočna pot“ iz „Poetičnih slik“. Na klavir svira g. Josip Procházka. 3. a) Josip Pavčič: Priplula je pomlad. b) Fran Gerbič: Kam? c) Fran Gerbič: Pojdem na prejo. Poje g. Julij Betetto. 4. a) Liszt: To mora biti čudežno. b) Robert Fuchs: Krasna noč. c) Robert Fuchs: Sanje. Poje g. Julij Betetto. 5. B. Smetana: Koncertna fantazija na češke narodne pesmi. Na klavir svira g. Josip Procházka. 6. a) Anton Lajovic: Mesec v izbi. c) Josip Pavčič: Dedek Samonog. c) Emil Adamič: Pri studentu. Poje g. Jurij Betetto.

Privatne pošiljatve zavrtkov so ustavljene k vojnopoštnim uradom št. 248, 438, 527, 619 in 639.

Smrt. V deželni bolnici je umrla Troha Antonija, bivša delavka v tovarni za lep. doma iz Sela št. 36 pri Ljubljani. — V Ljubljani je umrl Fr. Jona Kranjc, frančiškan, lajik, star 82 let.

Z voza je padla. V nedeljo dne 28. julija t. l. popoldne je triindvajsetletna Terezija Ogrin, hči posestnika Matevža, iz Drenovega griča št. 9, na vožnji iz Ljubljane proti domu pri Lukovici, padla po nesreči z voza ter se poškodovala po obrazu.

Mlatilnica jo je prišla. V soboto dne 3. avgusta t. l. zvečer je petindvajsetletno Marijo Mali, dekle pri Ani Dobravec, posestnici na Čeručah št. 25, prišla po nesreči mlatilnica za krilo, jo parkrat zavrtela naokrog, vrgla ob tla, pri čemer se je poškodovala na glavi in levi roki.

Hude opekline. V soboto dne 27. julija t. l. je Marija Pajntar, žena bajtarja Tomaža iz Orehka št. 35, prilivala v gorečo svetilko petroleje (bencin), nakar sta svetilka in steklenica eksplozirali. Pri tem sta zadobili neprevidna Marija Pajntar in njena poleg stoječa hči 13letna Marija hude opekline po glavi, prsih in rokah.

Zvišanje krušne kvote na Dunaju. Na Dunaju kmalu uvedejo polno krušno kvoto, v mestnem mlinu je že prva moka iz nove žetve. Tudi bodo baie preskrbeli velike rezerve moke za Dunaj. — Kot stolica je Dunaj seveda prvi.

Predsedstvo K. T. D. se je konstituiralo sledeče: Predsednik prelat Kalan, ki je moral izjaviti, da odloži načelnštvo S. L. S., podpredsednik kanonik Sušnik, namesto dosežanega tajnika kateheta Čadeža je bil izvoljen c. kr. gimnazijski profesor dr. Gregor Pečjak in za blagajnika kanonik dr. Ferdinand Čekal.

O vrnitvi beguncev iz Pulja smo že nedavno poročali; zdaj je dovoljena vrnitev vseh beguncev v Pulj.

V brzovlaku ukraden. Krakovskemu trgovcu Spatzu je bilo ukradenih med vožnjo Dunaj—Krakav 100.000 K.

Lepa šolska zbirka. Y Jarenini nad Mariborom je dosegla šolska zbirka za osmo vojno posojilo 248 600 K.

Li res kaj dobimo? V „Agr. Tgbl.“ beremo: „Avstrijci so dosegli, da pride žito z Ogrskega in s Hrvaškega v Avstrijo. Mi nimamo nič proti temu, če se oskrbuje Avstrija s preostanki hrvaškega žita, v tem zahtevamo pa, da pridejo predvsem na vrsto jugoslovanski in slovenski kraji.“

Žepna tatvina. Med vožnjo z Opčin v Trst je bila ukradena nekemu poročniku denarnica s 3500 K; v nji je imel tudi vsa svoja odlikovanja.

Velika nesreča. 3. t. m. so šli neki rez. praporščak iz Podravelj na Koroškem in dva gimnazijca iz Celovca na Mittagskofel. Naleteli so na nerazpočene granate. Ko so hoteli eno pobliže ogledati, je razpočila in nevarno poškodovala praporščaka, oba dijaka pa težko ranila.

Za 3000 K perila ukradli. Dne 2. t. m. sta prišla v gostilno „Zur steinernen Brücke“ v Mariboru elegantno oblečena deseterik in poddeseterik. Prosila sta prenočišča, plačala v naprej, zahtevala ključ, češ, ob treh zjutraj morata naprej. Zjutraj je manjkala vsa posteljina in kar je še tkanega; izrezala sta tudi iz teške, usnjate zofe vse usnje. Škode je 3000 K; izginila sta kakor bi se bila v zemljo udrla.

Širom sveta.

Civilna straža. V Brixnu na Tirolskem so ustanovili mestno milico, ki ima nalogo preprečevati tatvine, ki se grozotno množe in pa skrbeti za mir in red po noči. Kako so tirolski Brixenci napredni!

Izdatki finančnega ministrstva. Avstrijski minister financ je glasom proračuna pred 5 leti mogel izdati dnevno 9 milijonov kron, sedaj pa rabi na dan — 67 milijonov. Samo eno četrtino izdatkov krijejo davki, drugo pa si mora izposojevati.

10 sinov pri cesarju. Vdova Zöggeler v okolici Merana ima 10 sinov v vojaški službi. Cesar ji je poklonil broško in 500 kron kot častni dar.

Tirolski „Volksbund“ je slovesno protestiral proti odloku vlade, da prosluli prof. Edgar Meyer iz Inomosta ne sme več javno govoriti. Naše občinstvo ve, da je prof. Meyer napadal celó cesarsko hišo, vsled česar so mu prepovedali govoriti. Tirolci kličejo sedaj na pomoč poslance in narodni svet, da pride prof. Meyer do — svojih pravic.

Vino v Dalmaciji nameravajo rekvirirati za armado v množini 20.000 hl.

Nova trdka za motorje. S sedežem v Hörbranzu pri Bregenzu se je ustanovila trdka z imenom „Zeppelinwerke Österreich“, družba z o. z., ki bo izdelovala motorna vozila vsake vrste in posamezne sestavne dele.

Analfabetizem v Bosni in Hercegovini. Šolo obiskuje komaj tretjino vseh šolobveznih otrok. Pisati in čitati zna le 12% vsega prebivalstva, torej je 88% analfabetov.

Drobiž.

Malvy — obsojen.

Pariz, 6. avgusta. „Agence Havas“ javlja: Državni sodni dvor v procesu Malvy je sklenil s 96 proti 88 glasovom pretehtati po vrsti sledeča vprašanja: suvereniteto sodnega dvora, nekompetentnost sodnega dvora in obtožbene točke.

Pariz, 6. avgusta. „Agence Havas“ javlja: Državno sodišče je obsodilo prejšnjega ministra notranjih zadev Malvy na 5 let izgona.

Pariz, 7. avgusta. „Agence Havas“ javlja: V javni seji prebrana obsodba izjavlja, da Malvy ni kriv sporazuma s sovražniki, pač pa je kriv zanemarjanja službenih dolžnostij.

Obtožba bivše carice?

Bern, 6. avgusta. Pariški listi poročajo, da bo ruska vlada obtožila bivšo carico zaradi zvez z umrlim mnihom Razputinom.

Papežovo pismo Ircem.

Lugano, 7. avgusta. „Epoca“ trdi, da je papež poslal škofom na Irskem pismo, ki se bavi z opozicijo irskih škofov in katoliških duhovnikov proti nabiranju rekrutov in proti Angliji vobče.

Zvišanje vojaških plač.

Berolin, 7. avgusta. Državni zbor je sklenil opozoriti vlado na zvišanje vojaških plač moštvu. Iz glavnega stana je pa došel odgovor, da je cesar odredil zvišanje plač od 8. avgusta dalje.

Curlih, 7. avgusta. Francoski ministrski svet je sklenil zbornici predložiti zakonski načrt o zvišanju vojaških plač. Stroški bodo znašali nad 700 milijonov frankov letno.

Potop „Poseidona“.

Haag, 7. avgusta. „Korr. Bureau“ javlja, da je parnik „Poseidon“ nizozemske paroplovne družbe, ki je eden izmed zaplenjenih ladij, trčil z drugim parnikom in se potopil. „Poseidon“ je vseboval 1908 brutto-reg. ton in je bil zgrajen leta 1914.

Atentati na ukrajinske ministre.

Lausanne, 7. avgusta. Ukrajinski brzojavni urad poroča iz Ukrajine, da je dne 30. julija nekdo poskušal ustreliti bivšega ukrajinskega ministra prometa Putenka. Neznanec je ustrelil na ministra v vozu, a ga ni pogodil.

Smrtna obsodba morilca.

Dunaj, 7. avgusta. Radi umora gosposke Earlove je porotno sodišče obsodilo Emmo Davida na smrt na večalih, Kurta Frankeja pa z ozirom na posebne olajševalne okoliščnosti na 15 let težke ječe.